

Verduurzamen Zorgvastgoed 2024 en verder

8 december 2023 - Utrecht

Adriaan van Engelen

Directeur

Milieuplatform Zorgsector

a.vanengelen@milieuplatformzorg.nl

Adriaan van Engelen

- 1989 TU Twente, thermische werktuigbouwkunde
- 1994 Stichting Stimular, directeur, nu 25 mdw
- 2004 Vereniging Milieuplatform Zorgsector
leden: 70 cure, 220 care, >600 betrokkenen
- 2015 Green Deal Zorg, GDZ2.0, GDDZ3.0
- 2019 Eerste CO₂-routekaart Zorg

Uitdagingen

RAMP

NIEUWE WETGEVING

DOELEN GREEN DEAL DUURZAME ZORG 3.0

MILIEUTHERMOMETER ZORG

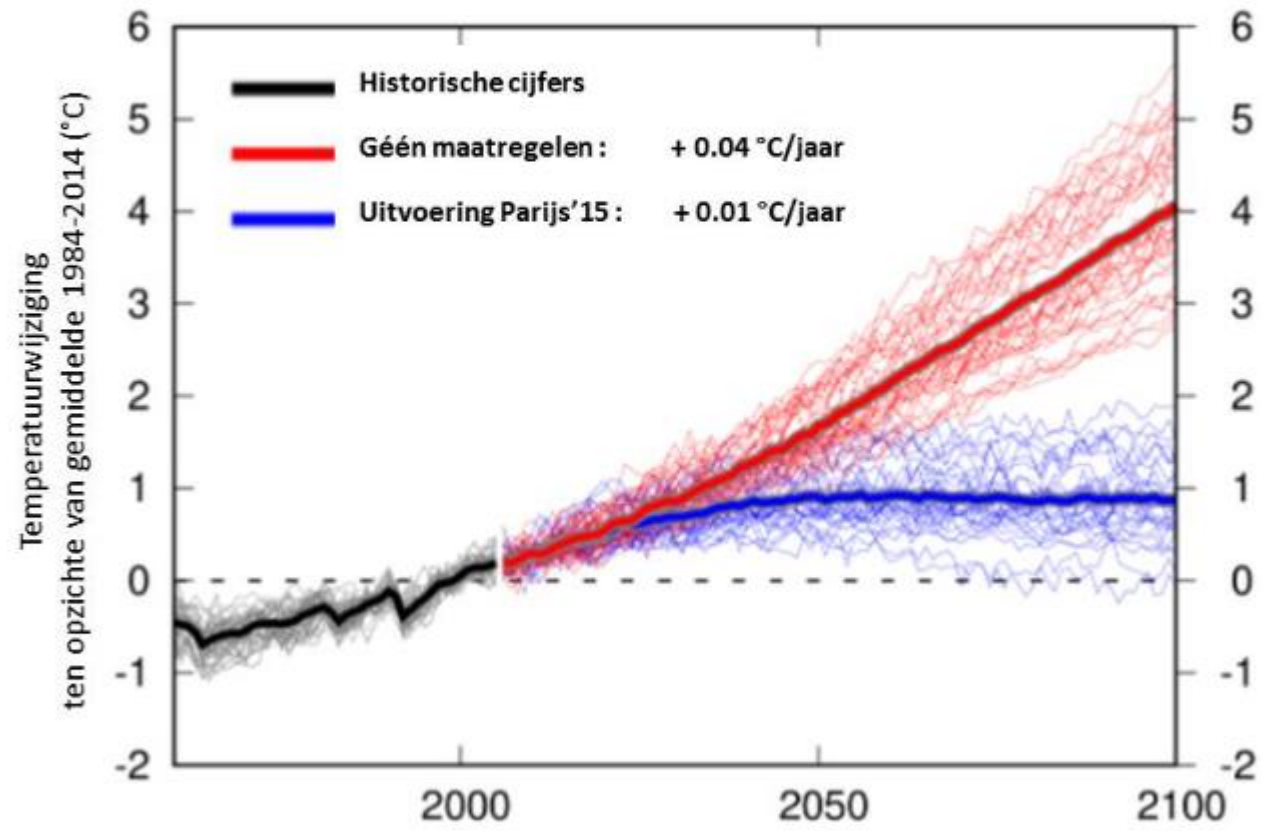
CO2 ROUTEKAART 2040

IPPC: Huidig beleid geeft +3 °C

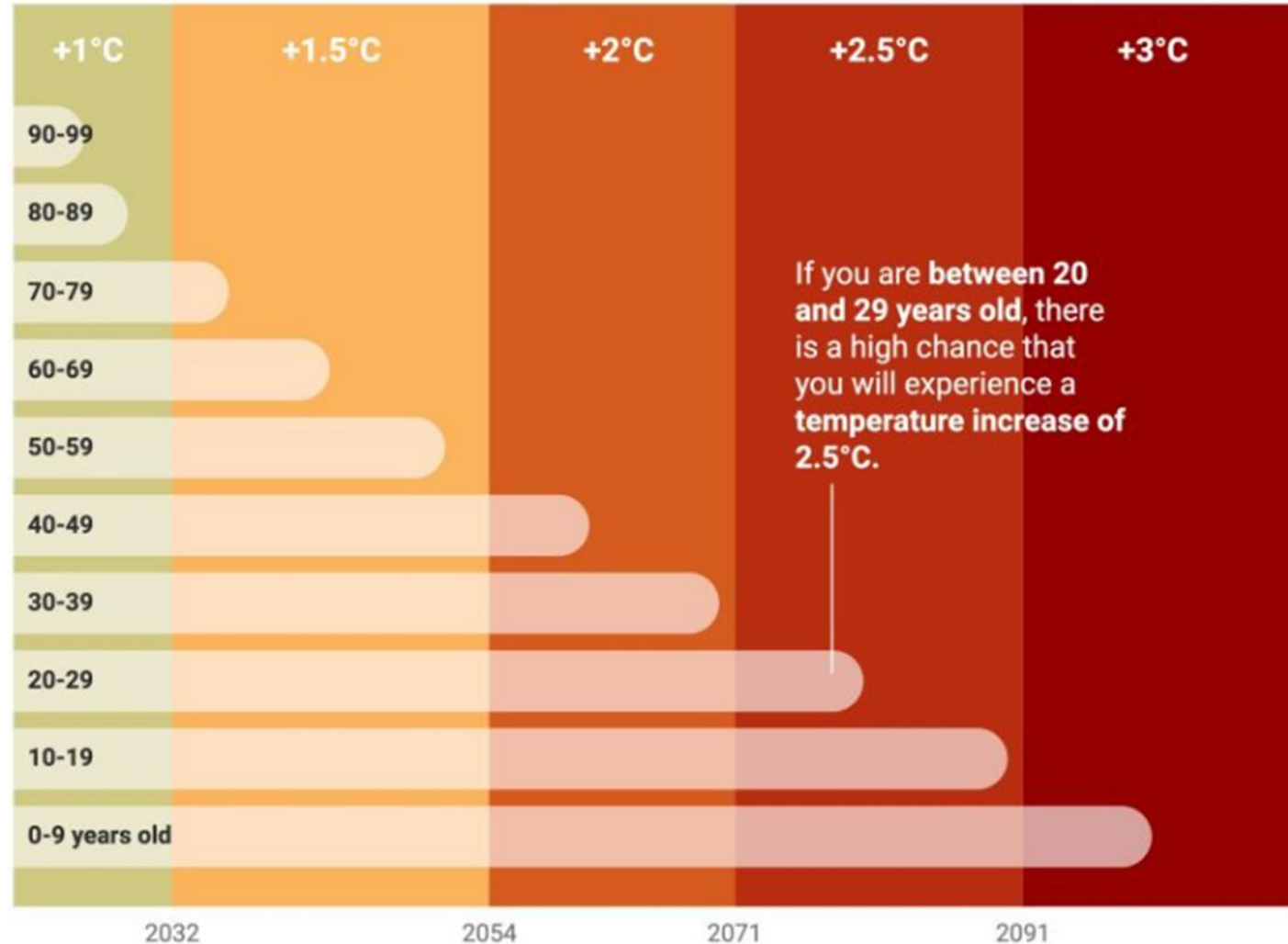
WERELDWIJDE TEMPERATUURSTIJGING BIJ VERSCHILLENDE SCENARIO'S

Bron: Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC)

De klimaatcrisis

Global temperature data is based on the average of projections (most likely scenario) according to [Raftery et al., 2017](#). Life expectancy data for Germany from [Destatis](#) is based on the years 2017/2019.

Climate COP28 Dubai

Sultan Ahmed Al-jaber zegt vorige week 'zeker in de klimaatwetenschap te geloven' en wil focus op:

- duurzame energie
- klimaatfonds

Ontwikkelingen

- China zet maandelijks 150 km² zonnepanelen neer
- Energiebedrijven Europa in 2035 klimaatneutraal
- VS investeren 100 miljard \$ in duurzame bedrijven
- 2030 is de waterstof-infra in NL-België-Duitsland af
- Grote industrie kiest CO₂ neutrale grondstoffen
- In 2023 zijn 30% meer zonnepanelen geplaatst in de wereld dan 3 jaar terug was begroot
- 2040 Europa 90% energieneutraal

Gedrag mensen

De sociale transitie moet nog starten

1. Ik weet het wel
2. Ik wil het wel
3.

CO₂-routekaart achtervolgd door nieuwe wetgeving

1. Nieuwe Erkende Maatregelenlijst 2023
2. Informatieplicht, nieuwe ronde 2023
3. EED, nieuwe ronde 2023
4. Renovatiestandaard 2023
5. Omgevingswet 2023

CO₂-ROUTEKAART ACHTERVOLGT DOOR NIEUWE WETGEVING

1. Circulair grondstoffenplan 2023
2. CSRD 2024
3. RED 2024
4. EPBD IV 2027
5. ENG 2030

Wie wordt blij van deze wetgevingen?

Green deal duurzame zorg 3.0

VWS, EZK, BZK, lenW
NFU
NVZ
ACTIZ
VGN
NL GGZ
MPZ
ZN
NVB
TNO
enz....

Meetekenen is meedoen

Green Deal Zorg

De 5 thema's

1. Gezondheidsbevordering

Lees meer >

2. Kennis & bewustwording

Lees meer >

3. CO2-reductie

Lees meer >

4. Circulair

Lees meer >

5. Medicijnen

Lees meer >

Algemene kennisbronnen

Lees meer >

Milieuthermometer Zorg

ALLE ZORGINSTELLINGEN VOOR MINIMAAL BRONS

De Milieuthermometer Zorg stimuleert en borgt duurzame beleidsvoering in de zorg

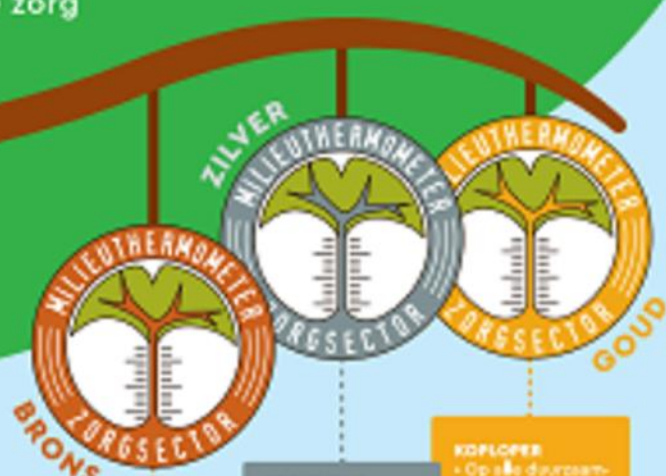
Careyn: "Met de Milieuthermometer Zorg hebben we een prachtig instrument om op of onze locaties te blijven werken aan de verduurzaming van onze bedrijfsvoering."

WAAROM DE MILIEUTHERMOMETER ZORG?

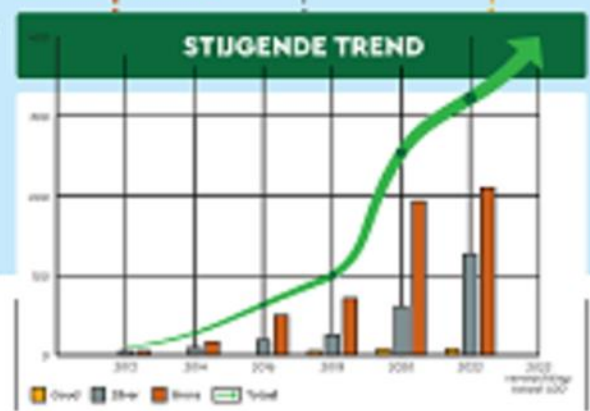
- Verlaagt milieu-impact door structurele borging van duurzaamheid in het beleid
- Sluit aan bij bestaande én toekomstige milieu-wetgeving en overheidsbeleid
- Geeft inhoud aan de thema's van de Green Deal Duurzame Zorg
- Toont maatschappelijke bijdrage binnen en buiten de organisatie
- Niet doen is uiteindelijk duurder

SUCCESFORMULE VAN DE MILIEUTHERMOMETER ZORG

- Zorgspecifiek**
Ontwikkeld door en voor de zorg
- Realistisch**
Praktische route naar Milieuneutraal en circulair
- Transparant**
Inzicht in CO₂-footprint en milieu-impact
- Kosten efficiënt**
Doelgericht resource management bespaart tijd en kosten
- Betrouwbaar**
Jaarlijkse controle door erkende auditors

- BASIS MILIEUZORG INCLUSIEF KLIMAATAANPAK**
 - Voldoen aan milieu wetgeving en Milieutokkoord
 - Borgen in de organisatie
 - Wijziging ECD
- BRONS PLUS CIRCULAIR**
 - Thema Duurzaam Inkopen
 - Commitment van directie is steeds belangrijker
 - Opzetten Green Team
- KOPLOPER**
 - Op alle duurzaamheidsthema's
 - Naakt op transparantie
 - Gesloopt aan Milieukor

Uitwerking klimaatakkoord en GDDZ 3.0

Bestaand vastgoed

1. Van het aardgas af
2. Energie besparen
3. PV panelen

Nieuw vastgoed

1. Energieneutraal
2. Biobased - circulair – modulair

*Van BENG, naar WENG, naar Positief Gebouwd
Van probleem naar de oplossing*

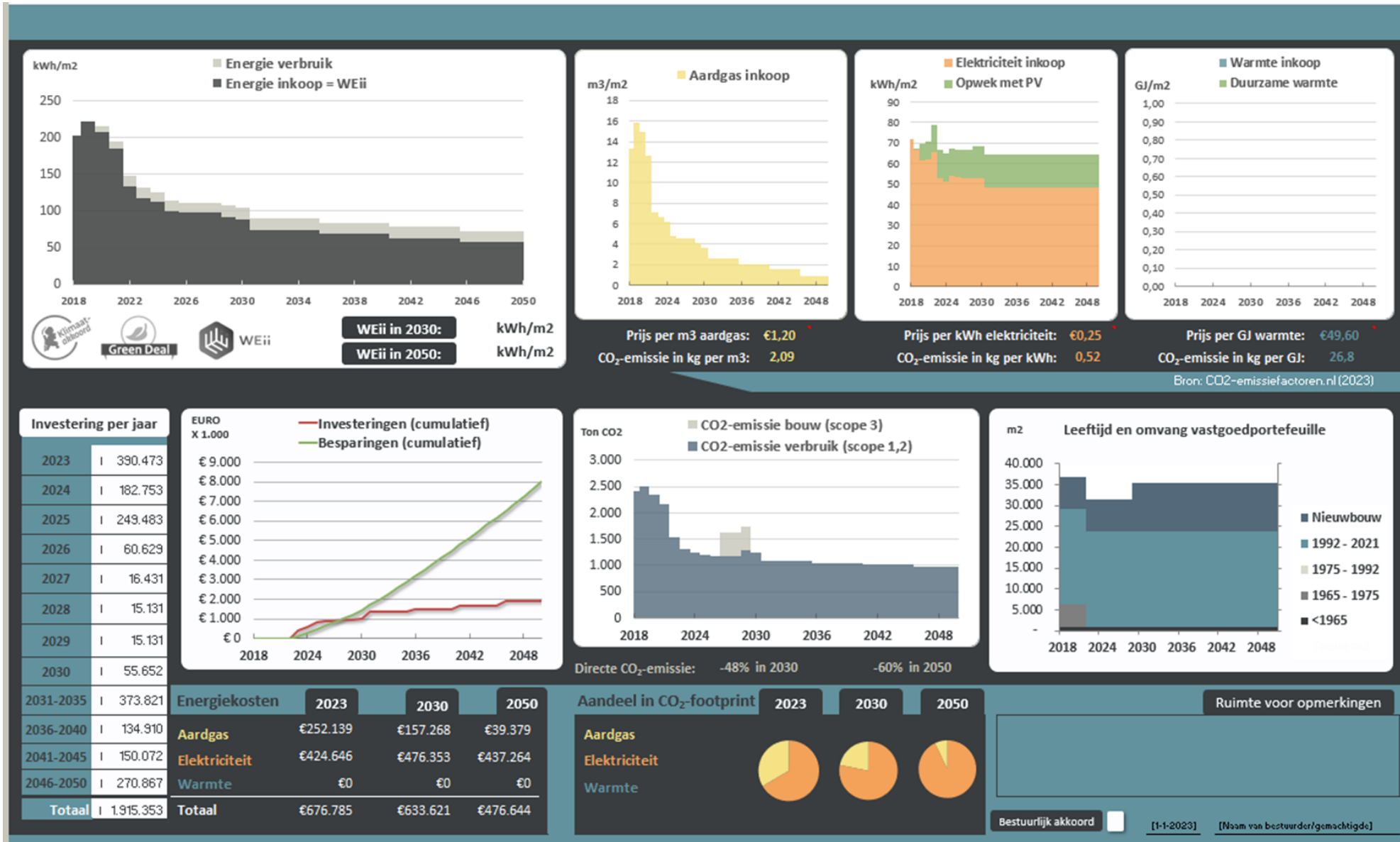

Wie wordt blij van de Green Deal Duurzame Zorg?

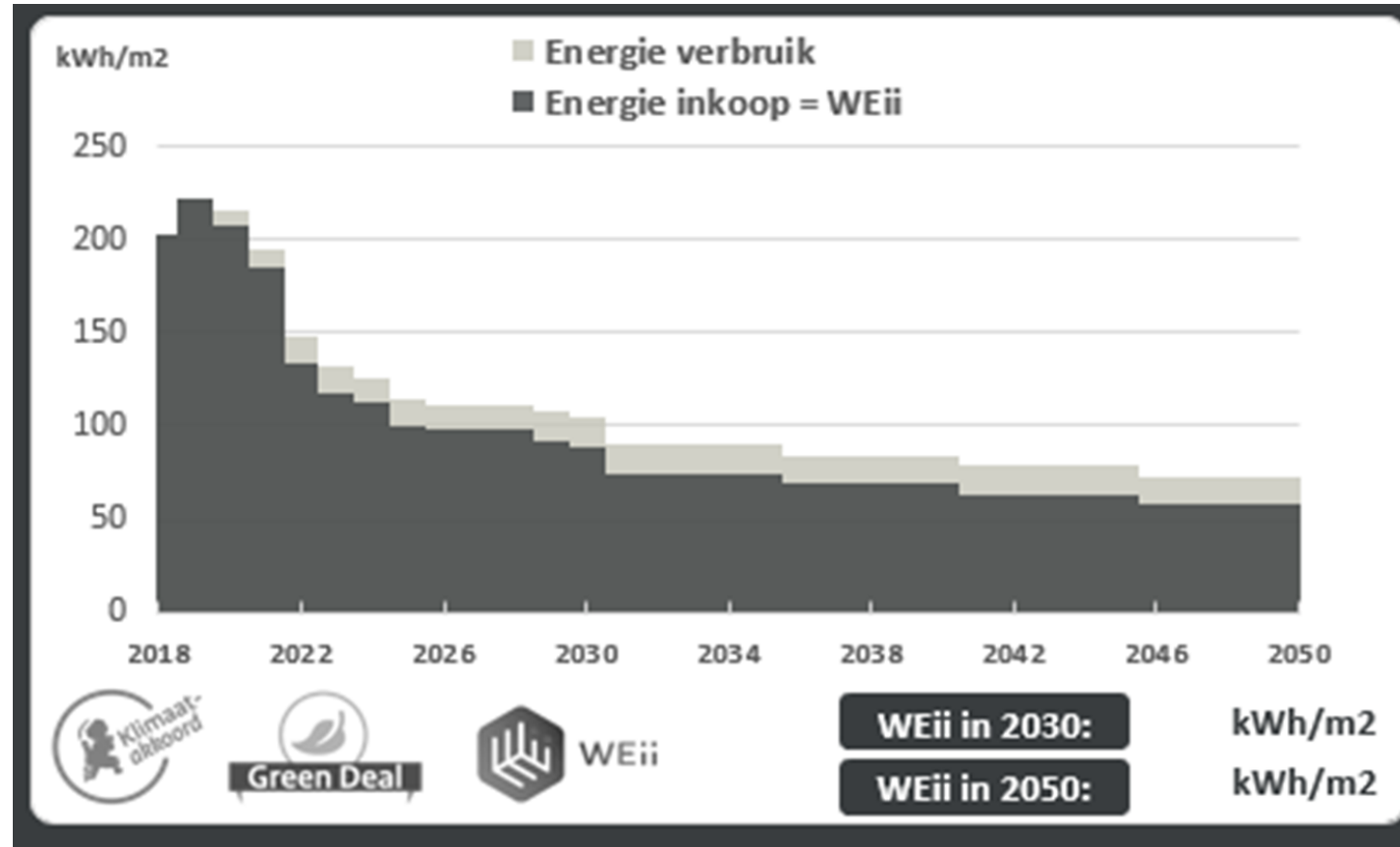
CO₂-Routekaart Wat hebben we nu al bereikt?

1. >250 organisaties aan de slag
2. DRAAGVLAK voor verduurzamen vastgoed
3. DMJOP
4. 55% CO₂ reductie in plannen haalbaar

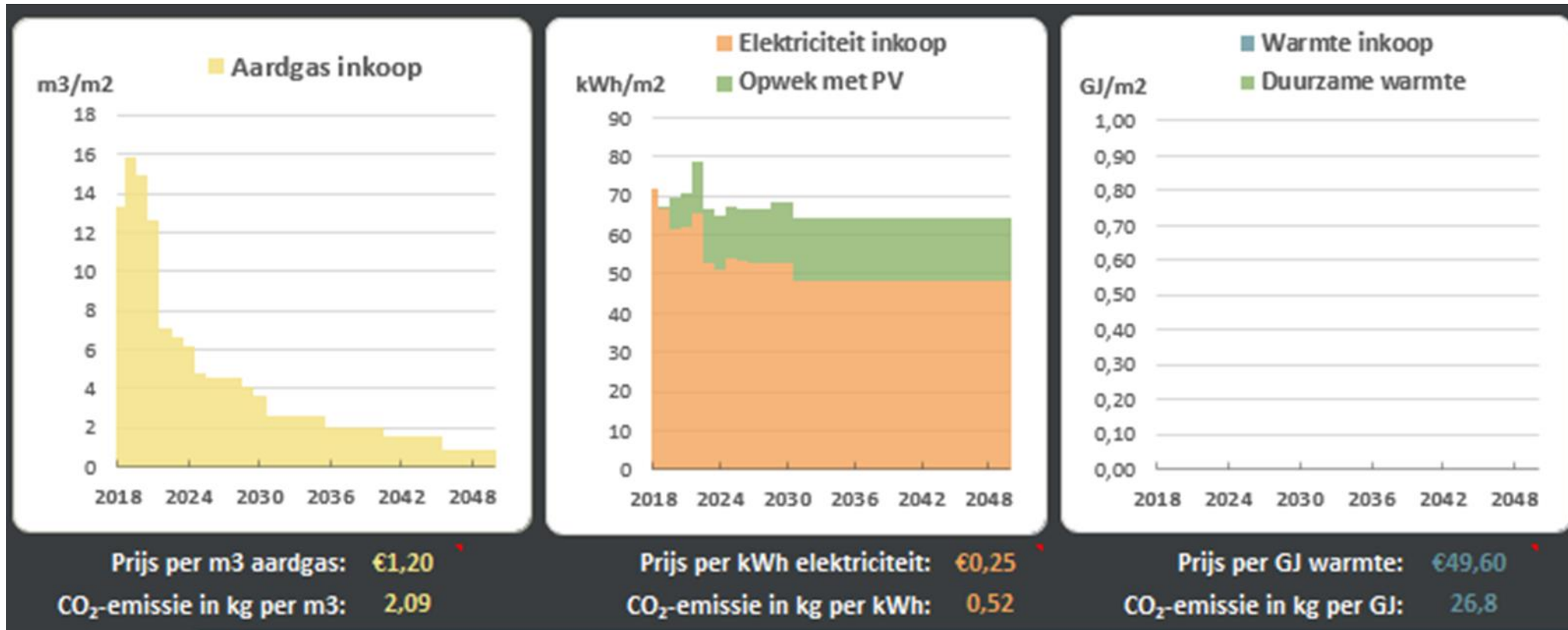
CO₂-reductietool versie 2.0

Van CO₂-reductie naar kWh/m²

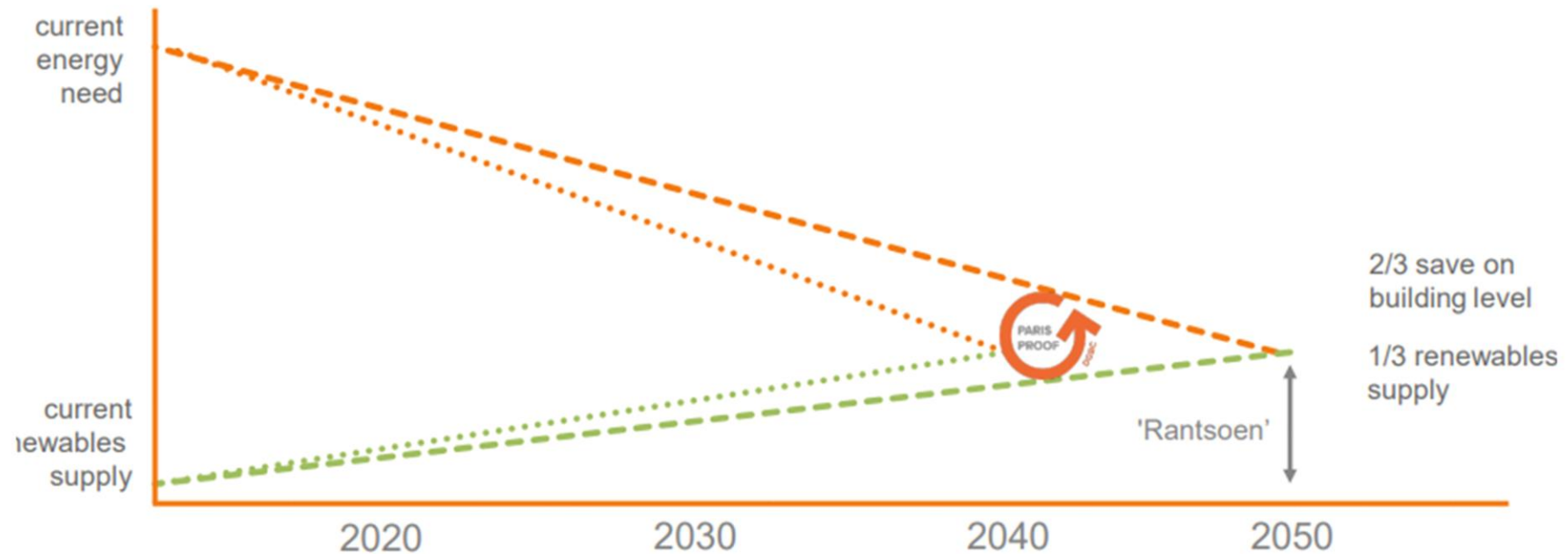
Energieverbruik per jaar

Op weg naar Paris Proof in 2040 of 2050

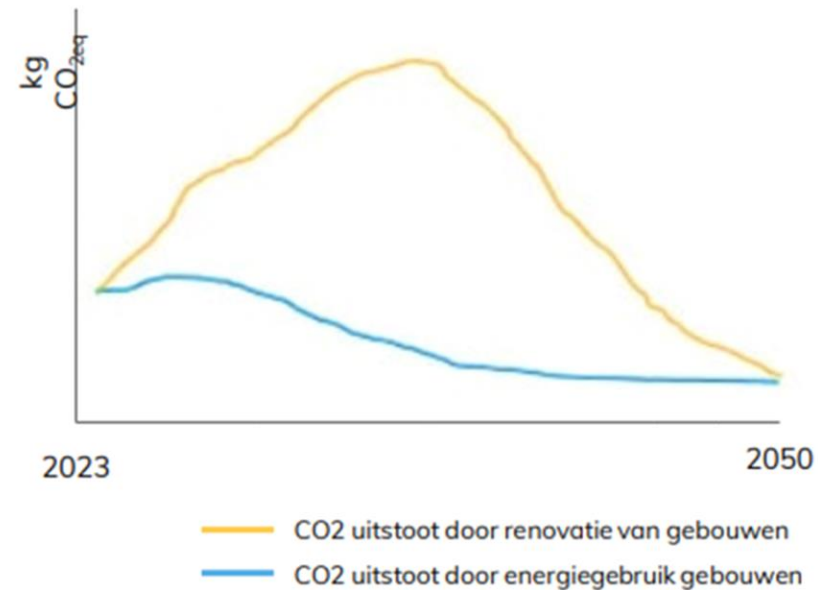
Paris Proof: energy targets

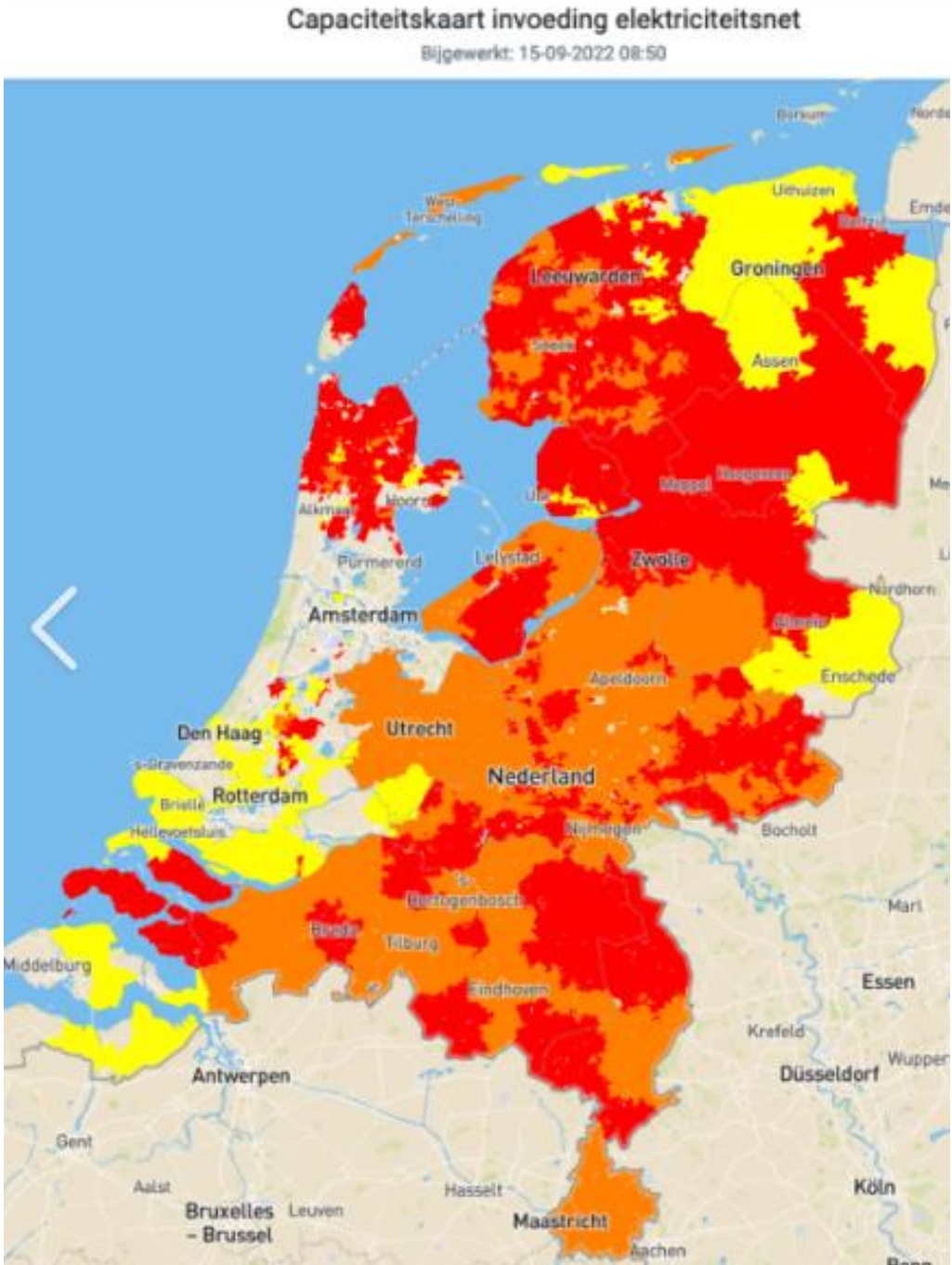
CO₂-uitstoot ook van materialen (dgbc)

Met renovatie gaat de uitstoot eerst omhoog

Door de uitstoot die gepaard gaat met deze ingrepen

Netcongestie

Uitdagingen

Mensen meekrijgen

Verhuurders meekrijgen

Circulair

Nieuwe oplossingen uitproberen

2024

De meeste organisaties zijn nu bezig

Achterblijvers minder visie en kennis

De achterblijvers geven meer uit aan energie en klagen over de kosten

2-deling dreigt

CO₂-routekaart 2023 =

- In MJOP
 - In afspraken met verhuurder
 - Nieuwbouw: BENG+
- + Financiering maatregelen 5 jaar
- Geborgd door bestuurder

Routekaart CO₂-reductie 2023

= Gelijk voor invulling EED 2023

= Antwoord op vraag zorgkantoor

- Krijg eigen kennis en inzicht
- Investeer rendabel en niet te laat

EVZ inzet 2023

- Harmoniseren wetgeving ...
- Afstemmen met verzekeraars
- Aanpak huurders
- Rol banken
- Klimaatfonds, DUMAVA
- Kennis ontwikkelen & verspreiden

EVZ inzet 2024 en verder

- Aanpak verhuurders & gemeenten
- Volgende stap verzekeraars, banken en WfZ
- Afstemming met Omgevingsdiensten via ODNL
- Circulair bouwen, CO₂ footprint bouwen
- Verhalen bestuurders

EVZ inzet 2024 en verder

Aanpak verhuurders & gemeenten

- Omgevingsweg = Bal + BBL
- EML gebouwmaatregelen zijn voor de eigenaar
- EVZ plan van aanpak:
betrekken corporaties bij CO₂-routekaart
- Corporaties plannen EML in (verplicht)

EVZ inzet 2024-2025

➤ 95% m2 BVO zorg met CO₂ routekaart

en:

➤ Van plannen naar uitvoering

Oproep

Teken mede de Green Deal Zorg 3.0

CO₂ routekaart met bestuurlijk akkoord
Lever deze bij EVZ in.

Haal de duurzaamheidscoördinator in huis

Dank u wel

Adriaan van Engelen

Utrecht, 8 december 2023
CO₂-routekaart Roadshow: Verder met de routekaart in 2024

